

Rangoarder rasselist seit neat oer seleksje fan geskikte folymais

Ferheistere nei mear setmoal

Alle maisrassen kinne ûnder foly siedde wurde, mar it iene ras 'skuort' makliker troch it foly hinne as it oare. De rangoarder foar de bêste folymais is oars as dy foar de gongbere 'rasselist', wit Hein-Willem Leeraar, de 'geastlike heit' fan de folymais yn Nederlân.

'Yn Ierlân wurkje se mei twa ferskillende rasselisten.'

Hy hat se geregeld oan de telefoan hân, maistelers dy't mei akute stress belje om te freegjen oft se net lykas harren buorman mei in stanleymeske de foly iepensnije moatte om de maisplant te befrijen. Selsstannich adviseur Hein-Willem Leeraar moat der noch om glimkje. 'Wy ferbouwe fansels noch mar fjouwer jier folymais yn Nederlân. Wy witte mear net as wol.'

En om in antwurd te jaan op de fraach oft alle rassen geskikt binne om ûnder foly te telen, antwurdet Leeraar dan ek: 'Ja, úteinlik komme alle rassen der trochhinne, de foly iepensnije is net nedich.'

Der binne lykwols wol grutte ferskillen tusken rassen, jout ek Siebrand Veltman van Visscher-Holland oan: 'By alle kwekers fine jo rassen dy't minder geskikt binne. Wat lykwols ûntbrekt, is ûnôfhinklik ûndersyk. Wy wurkje dus foaral mei dy rassen wêr't goeie ûnderfiningen mei opdien binne.'

Knikkende planten

Sa'n sân oant acht wike nei it siedzjen is de mais sa grut wurden dat se troch it foly hinne komt. 'Eins knikke de planten, lykas in bûggjende finger', leit Leeraar út. 'Se geane net mei harren groeipunt troch de foly.' De druk fan de knikkende planten wurdt úteinlik sa grut dat de foly barst en de plant der trochhinne komt. 'Hiel faak sjogge jo dan hielendal ferheistere planten, omdat se in skoftsje yn' e knel sitten ha. Dat komt allegearre wer goed', fersekert Leeraar.

Leeraar neamt tagelyk dat de plant nei de 'trochbraak' ek wat giel wurdt. Ek dêr krigen wy in protte fragen oer. Op skoalle ha wy leard dat giele planten in tekoart oan stikstof betsjut. Wy ha greidboeren der echt fan oertsjûgje moatte dat se net op 'e trekker springe moasten om keunstmest te struien. En leanwurkers moasten wy fertelle dat it gjin giele blêdpuntesykte is.' De giele mais ûntstiet trochdat de plant fan it waarme klimaat ûnder de foly yn de kâlde boppelucht telâne komt.

'Under it foly is it wol fjirtich graden, de plant komt fan de magnetron yn de kuolkast', ferliket Leeraar.

Earder siedzje, betider rispje

It lykje wat gekoanstekkerige opmerkingen fan Leeraar, mar hy wol der mar mei oanjaan dat der noch in protte ûnbekend is oer it ferbouwen fan folymais. 'It is út Ierlân oerwaaien kommen. Mei sa'n wiet en dus ek kâld klimaat ha se dêr it siedzjen ûnder folymais ûntwikkele, oars koenen se hielendal gjin mais ferbouwe.'

Nederlân hat no sa'n fjouwer jier ûnderfining mei folymais, foaral yn it noarden. Leeraar: 'Folymais jout de kâns om earder te siedzjen. Oan de iene kant wolle wy it groeiseizoen langer meitsje, om sa de mais mear tiid te jaan om hielendal ôf te rypjen. Oan de oare kant kinne wy op klaaigrûn earder rispje en sa struktuerskea ferhinderje.'

Ek oer de meast geskikte rassen foar folymais binne noch in protte fragen. 'Wy ha it earste jier in protte Justina siedde, mar dat ras is yn 2011 helendal troch de koer sakke troch de nôtsykte.'

Ek in protte siedde ras sa as Ronaldinho is siedde ûnder foly. 'Mar dy komt bot ûnregelmjittich op en hat boppedat in wat erektofile, fertikale, posysje. Om it ûnkrûd sa min mooglik kâns te jaan, ha wy krekt belang by maisrassen dy't betiid ticht geane, in mear planofile horizontale posysje dus. It ras om ûnder foly te siedzjen kin Leeraar dan ek net neame. Al hat P8000 yn 2011 en 2012 gâns resultaten sjen litten, sa ûnderskriuwt ek Veltman. 'Ek LG 30.211 die it goed', heakket Veltman ta. Yn Borelli sjocht Leeraar in potinsjele kandidaat.

Net te betiid

Leeraar hat troch skea en skande leard dat de hiel betide rassen net it bêste skoare. 'Dy rassen binne krekt sterk selektearre op kâldetolerânsje. Op de ien as oare wize ha dy mear muoite mei de temperatuerwikseling ûnder en boppe it foly. Wy ha der Eskimo's fan makke en nimme se dan mei nei de Sahara.'

Yn Ierlân binne sels twa rasselisten beskikber: ien foar gongbere maisteelt en ien foar teelt fan mais ûnder foly. Dat jout wol oan dat de gaadlikens foar folyteelt de rassefolchoarder aardich op syn kop smyt.' En 2012 levere noch mear learmominten op. 'De drege, swiere klaaigrûn jout krekt it bêste resultaat, 'jout Leeraar oan. 'De lichtere grûn is mear gefoelich foar slimp, wylst wy yn de betide maitiid wol mei sa'n 1500 kilo swierdere masines de folymais siedzje. De masine wurdt hjir op oanpast.'

Ek die bliken dat betiid siedzjen in optimum ken. 'Do kinst ek t  betiid siedzje', wit Leeraar. 'As it lang kâld en wiet bliuwt, is dat neidieliger foar de jonge maisplanten.' Do witst dit lykwols pas efterr f. 'It optimale tiidstip om te siedzjen is sa'n twa wike foar it gongbere siedzjen. It ûntwikkelingsfoardiel fan de plant is der hoe dan ek troch it "magnetroneffekt" fan de foly en dêrmei kin de mais yn de moannen july en augustus foardiel helje  t hast tweintich prosint mear fotosynthese as yn augustus en septimber. Dat helpt de mais oan in heger setmoalgehalte.'

Hast 400 gram setmoal

It  fr ne jier is der yn Nederlân  ngefear 1200 hektare mais  nder foly siedde. Hein-Willem Leeraar hat 65 foerwearde analyzes sammele. 'Gemiddeld skoare se 399 gram setmoal, it gemiddelde yn Noard Nederlân leit om de 351 gram setmoal hinne.'

De opbringst kaam it  fr ne jier  t op sa'n 14 ton droege stof. 'Mei in fariaasje tusken de 7 en 21 ton droege stof de hektare. 'En yn dy mearopbringst fan setmoal de hektare leit ek de suksesfaktor, tinkt Leeraar. 'By 500 oant 1000 kilo mear setmoal fan in hektare kin it  t om 250 euro ekstra  t te jaan om de mais  nder foly te siedzjen.'

Rangorde rassentijp zegt niets over selectie van geschikte rassen

Verfomfaaid naar meer zetmeel

Alle maïsrassen kunnen onder volle gazaaid worden, maar het ras "schuif" gemakkelijker door de l de dan het andere. 'De rangorde voor alle beide rassen is anders dan die voor de gongbere rassen', weet Hein-Willem Leeraar, de 'geenijst vader' van de foliemaï in Nederland. 'In l nd werken ze met twee verschillende rassenlijsten.'

Verfomfaaid naar meer zetmeel

Alle maïsrassen kunnen onder volle gazaaid worden, maar het ras "schuif" gemakkelijker door de l de dan het andere. 'De rangorde voor alle beide rassen is anders dan die voor de gongbere rassen', weet Hein-Willem Leeraar, de 'geenijst vader' van de foliemaï in Nederland. 'In l nd werken ze met twee verschillende rassenlijsten.'

Bijna 400 gram zetmeel

It  fr ne jier is der yn Nederlân  ngefear 1200 hektare mais  nder foly siedde. Hein-Willem Leeraar hat 65 foerwearde analyzes sammele. 'Gemiddeld skoare se 399 gram setmoal, it gemiddelde yn Noard Nederlân leit om de 351 gram setmoal hinne.'

Verfomfaaid naar meer zetmeel

Alle maïsrassen kunnen onder volle gazaaid worden, maar het ras "schuif" gemakkelijker door de l de dan het andere. 'De rangorde voor alle beide rassen is anders dan die voor de gongbere rassen', weet Hein-Willem Leeraar, de 'geenijst vader' van de foliemaï in Nederland. 'In l nd werken ze met twee verschillende rassenlijsten.'

Bijna 400 gram zetmeel

It  fr ne jier is der yn Nederlân  ngefear 1200 hektare mais  nder foly siedde. Hein-Willem Leeraar hat 65 foerwearde analyzes sammele. 'Gemiddeld skoare se 399 gram setmoal, it gemiddelde yn Noard Nederlân leit om de 351 gram setmoal hinne.'